

A Fővárosi Ítéletábra a Czegléd és Társai Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Fodor Tímea) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a Kosik Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Kosik Kristóf) által képviselt I.rendű alperes neve Szerkesztősége (I.rendű alperes címe.) I. rendű alperes és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe.) II. rendű alperes ellen sajtó-helyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. május 7. napján kelt 122.P.21.362/2018/6. számú ítélete ellen az alperesek részéről 8. sorszám alatt előterjesztett és 10. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000,- (tízezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000,- (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a 2018. évi országgyűlési választások kampányidőszakában egy rádióban interjút adott, amelyben a riporter kérdésére, hogy mi lesz akkor, ha a ... elveszíti a többséget, akként válaszolt, hogy elhúzódo koalíciós tárgyalások, aminek a végén inkább azt feltételezi, hogy új választás. Kérdésre elmondta, hogy a magyarországi szokásjog alapján nyilvánvalóan a legnagyobb frakcióval rendelkezőnek kell először megadni a kormányalakítási lehetőséget, azonban a ... nem fog tudni koalíciót kötni senkivel és egy idő után vissza fogja adni a koalíciós megbízást, illetve a kormányalakítási megbízást. Arra a kérdésre, hogy milyen instabil időszak jön így létre, akként reagált, hogy Németországban ez hatodik hónapja tart. A riporter erre közölte, hogy Magyarország nem Németország, és lehet, hogy az instabil kifejezés sem volt igazán jó, ez szerinte Magyarországot súlyosan megviseli. Erre a felperes úgy válaszolt, hogy miután ennek nincsen előzménye, senki sem tudja mi történik, ha jön egy átmeneti parlamenti kormányzás az illető kormánnyal szemben, ami kisebbségben van. A riporter közbevetésére és kérdésére úgy reagált, hogy ez is ezerszer jobb annál, mint ami egyébként most van, és egy új választáson a ... már vert helyzetből indul.

Ezt követően 2018. március 6-án a ...hu honlapon „... bevallotta: az ellenzék teljes káoszra készül” címmel jelent meg cikk. Az írás leadje szerint „Káosz, válság, elhúzódo tárgyalások és új választás jönne egy ellenzéki győzelem után, erről beszélt felperes a ... Rádióban a ...nak adott, meglepően őszinte interjúbán, hozzátéve, számára a ... továbbra is vállalhatatlan, a ... és az ... pedig már meg is bukott. Bevallotta azt is, ő személy szerint örülne az elhúzódo kormányalakításnak, más országban

is előfordul ilyen. Megkérdeztek egy politológust, aki szerint felperes kivételesen igazat mond, valóban káoszhoz vezetne az ellenzék győzelme, hiszen a felperes eddig sem rejtette véka alá, hogy újra miniszterelnök akar lenni, de a hatalomhoz vezető út a többi ellenzéki párt politikai hulláján keresztül vezet.

Ezt követően a cikk bemutatta a hódmezővásárhelyi választásról és annak lehetséges következményeiről a ... Rádió műsorvezetője és a felperes által folytatott beszélgetést. Ennek során idézte a felperes mondatait, mely szerint abban az esetben, ha az ellenzék nyeri meg a választást, elhúzódó koalíciós tárgyalások jönnének, aminek a végén azt feltételezi, hogy inkább új választás lesz. Arra a felvetésre, hogy egy ilyen válság súlyosan megviselné Magyarországot, annyit mondott, hogy ez nem probléma, hiszen Németország is hónapokig volt stabil kormány nélkül. Felperes azt is leszögezte, hogy ő egy ilyen helyzetet győzelemként élne meg. Az írás idézte ... politológust is, aki úgy nyilatkozott a felperes szavai mögött valójában az áll, hogy szeretné a ...t a baloldal legerősebb pártjává tenni.

A felperes keresetében olyan tartalmú helyreigazítás közzétételére kérte kötelezni az I. rendű alperest, hogy a fenti cikkben valótlanul híresztelték, hogy a felperes arról beszélt, hogy egy ellenzéki győzelem után káosz és válság jönne. Kérte annak közzétételére is kötelezni a címben, hogy helyreigazítás: felperesről valótlanul híreszteltek.

Előadta, hogy a felperes csak arról beszélt, hogy elhúzódó koalíciós tárgyalások, új választás és átmeneti parlamenti kormányzás várható, ha az ellenzék nyer. Arról azonban nem, hogy káosz, vagy válság lesz.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Azzal védekeztek, hogy a perbeli cikk az országgyűlési választásokat egy-két hónappal megelőzően, a kampányidőszak finisében született társadalmi, politikai vita keretében jelent meg, melynek alapját az képezte, hogy lesz-e kormányváltás, és ha lesz kormányváltás az hogyan fog működni, a ..., a ... és az ..., mint különböző eszmerendszerű pártok képesek lesznek-e együttműködni.

Köztudomású tényként utaltak arra is, hogy a teljesen különböző ideológiai nézeteket valló ellenzéki pártok között számos nézeteltérés van a kormányváltás érdekében eszközölt esetleges együttműködés keretén belül, amely tény már önmagában véve is reálisan láttat káoszt és válságot egy esetleges ellenzéki győzelem és koalícióra kényszerülés esetén. Németországban is problémákat okozott és nehézséget nyolc hónapon keresztül ügyvezető kormányzás. Az interjúban az elhúzódó tárgyalások, az új választás jön-e, az instabil időszak, illetve a németországi példa is elhangzik.

Mivel okszerű következtetésekről van szó, amely társadalmi-politikai vita tárgyában született, így a PK 12. számú állásfoglalás értelmében a cikkben közöltek nem lehetnek sajtó-helyreigazítás alapja. Hivatkoztak arra is, hogy nem lehet az egy sajtó-helyreigazítás tárgya, hogy egy cikk mit sugall.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy 5 napon belül az általa szerkesztett ...hu internetes hírportálon az eredeti tartalom közzétételével azonos helyen és közvetlenül a sérelmezett cikk címe alatt, a lead felett, az eredeti tartalommal azonos betűméretben és megjelenéssel, a cikk elérhetőségéig, de legalább 30 napig tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt:

„Helyreigazító közlemény:

2018. március 6. napján a www....hu online felületünkön közzétett „.... bevallotta: az ellenzék teljes káoszra készül” című online cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy felperes neve arról beszélt, hogy egy ellenzéki győzelem után káosz és válság jönne.”

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 5 napon belül a www....hu internetes hírportál kezdőoldalának elején ugyanolyan módon, ugyanakkora betűméretben és ugyanolyan betűtípusban, ahogyan a sérelmezett cikk címe a kezdőoldalon megjelenítésre került, tegye közzé az alábbi címet:

„Helyreigazítás: felperes neveről valótlant állítottunk.”

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 38.100 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 36.000 forint elsőfokú eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság döntésének indokolásában idézte a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdését. Kiemelte, hogy a PK 12. számú állásfoglalás II. pontja értelmében a sajtó-helyreigazítás iránti igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Utalt a BDT2012. 2653. szám alatt közzétett ítélet megállapításaira is a tény és a vélemény elhatárolása tekintetében, valamint a Fővárosi Ítéletgyakorlatára, mely szerint amennyiben a véleménynyilvánításként értékelendő következtetés nem nélkülöz minden alapot, azzal szemben sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

Azt kellett ezért vizsgálni, hogy a tényközlés valós alapokon nyugszik-e és az egyszerű logika szabályaival nem áll-e ellentétben. Álláspontja szerint a jogvita tárgyát a felperessel készített interjú alperesi bemutatásának módja képezi. Ebben a körben idézte a Fővárosi Ítéletgyakorlat egy döntését, mely szerint nincs helye sajtó-helyreigazításnak olyan közléssel kapcsolatban, melyben az érintett nyilatkozatát más személy véleményezi, értelmezi és az eredeti nyilatkozatot a megkérdezett és a sajtó eltérően értelmezi, de valótlant tényközlést nem tesz, és a való tényeket sem tünteti fel hamis színben. Kifejtette, hogy az érdemi ellenkérelemmel szemben az állapítható meg, hogy van lényegi eltérés a felperes által adott interjú szövegétől. A beszélgetés kiindulópontja az volt, hogy az ...-... szövetség eredményeképpen a ... elveszíthet az országgyűlési választáson 30-40 egyéni választókörzetet, és ezzel a többséget is, ami elhúzódó koalíciós tárgyalásokat fog eredményezni. A felperes ezzel a helyzettel kapcsolatban feltételezte, hogy a ... nem fog tudni koalíciót kötni senkivel. Arra a felvetésre, hogy az előzőekben felvázolt helyzet bekövetkezése egy instabil, illetve olyan időszakkal járna, amely Magyarországot súlyosan megviselné, csupán azt közölte, hogy ennek ez elméleti helyzetnek nincs előzménye, és senki sem tudja mivel járna, ha átmeneti parlamenti kormányzással lehetne számolni. Ebből következően a felperes az általa prognosztizált eredménnyel kapcsolatban még csak utalást sem tett a válság vagy káosz bekövetkezésére, ezekkel a szavakkal rokonértelmű kifejezést sem használt. Egyetértett azzal a felperesi állásponttal, hogy az I. rendű alperes ilyen módon nem interpretálhatta volna a felperes nyilatkozatát.

Erre nem ad alapot az ellenzéki pártok között fennálló jelentős nézetbeli különbség, az együttműködésük csekély valószínűsége sem, mivel abból okszerűen nem következik még átmeneti kormányzás esetén sem, a válsaggal és káosszal járó állapot, az pedig semmiképp sem, hogy erre a felperes vagy a pártja tudatosan készülne. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a németországi helyzet alapján sem fogalmazható meg megalapozottan ilyen következtetés. Az alperesek kellő indokát nem adták annak, hogy az átmeneti kormányzás miért jelentene egyúttal káoszt és válságot, a felperes ezt egyébként sem erősítette meg.

Mindezek alapján a felperes által sérelmezett közlések véleménynek, a való tényekből levont okszerű következtetésnek, sugallatnak sem tekinthetők, ha nem tényállításnak minősültek.

Jelentőséggel bírtak a felperes megítélése szempontjából, miután az egyik ellenzéki párt elnökeként keltik vele kapcsolatban azt a látszatot, hogy káoszra és válságra készül. A valótlant tényállítások közléséért fennálló felelőssége alól nem mentheti ki magát az I. rendű alperes önmagában azzal, hogy társadalmi-politikai vitára hivatkozik.

Figyelembe véve azt is, hogy az alperesek a közzététel felperes által kért módját nem ellenezték, a PK 15. számú állásfoglalásnak megfelelően - kisebb pontosításokkal - rendelkezett a helyreigazító közlemény tartalmáról és annak közzétételi módjáról.

A Pp. 499. § (1) bekezdésére figyelemmel a II. rendű alperest kötelezte a perköltség megfizetésére,

egyebekben a perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést. Elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérték, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását indítványozták. A felülbírálati jogkör gyakorlását a Pp. 369. § (1) bekezdése és a Pp. 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontjai alapján kérték.

Fellebbezésüket egyrészt arra alapították, hogy az elsőfokú bíróság téves anyagi jogi következtetést vont le, amikor a sérelmezett közléseket tényeknek és nem véleményeknek értékelte, a PK 12. számú állásfoglalás III. pontját nem vette figyelembe. Változatlan volt az álláspontjuk abban a tekintetben is, hogy társadalmi-politikai vitát dolgoz fel a cikk, és egy véleménycikkéről van szó. A PK 12. számú állásfoglalás III. pontja alapján ebben a körben ezért nincs helye helyreigazításnak. Kiemelte, hogy a társadalmi-politikai vitát az képezte, hogy lesz-e kormányváltás és ha lesz, az hogyan fog működni. Hogyan fognak működni a különböző eszmerendszerű pártok, képesek-e együttműködni, ezen társadalmi-politikai vita keretében a cikk szerzője a véleményét fejezte ki.

Az ítélet a fellebbező szerint sértette az Smtv. 12. § (1) bekezdését is. Jelen ügyben ugyanis véleményt nyilvánított, okszerű következtetéseket tett az alperes, amelyek körében helyreigazításnak nincs helye.

Mindenképpen újságírói véleménynek tekintendő az, hogy az újságíró azt a következtetést vonta le, hogy ellenzéki győzelem esetén káosz lesz és válság a felperes kijelentései alapján. Okszerűtlen volt az ezzel ellentétes elsőfokú bírósági mérlegelés. Felidézte az interjú részleteit és kiemelte, hogy a felperes által adott válaszok tükrében jutott arra a következtetésre az újságíró, hogy a felperes által elmondottak alapján az ellenzék teljes káoszra készül.

Kiemelte a PK 12. számú állásfoglalás azon indoklási részletét is, hogy társadalmi-politikai vita tárgyú közlemények olyan tényállításokat vagy tényközléseket is tartalmazhatnak, amelyekre vonatkozóan esetenként éppen a rendelkezésre álló előzmények, adatok alapján állított, illetve feltételezett tények valósága vagy valótlansága a vita tárgya. Ez esetben sem lehet helye sajtó-helyreigazításnak.

Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Ptk. 2:44. §-ában, a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban, a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban, illetve a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatban és az 57/2001. (XII. 5.) AB határozatban foglaltakat. Kérte emiatt a Pp. 369. § (1) bekezdése alapján is a felülbírálati jogkör gyakorlását, mivel a bíróság ebben a körben ítéletét nem indokolta, ezért az ítélet sérti a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdését is.

Hivatkozott a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti felülmérlegelési jogkörre, abban a körben, hogyha nem találná az elsőfokú bíróság megfelelőnek az általuk megjelölt jogszabálysértéseket.

Fellebbezésében utalt arra is, hogy nincs realitása annak, hogy az országgyűlési választásokon politikai helyekért, sőt kormányra kerülésükért küzdő párt elnöke a vele folytatott rádióbeszélgetésben fikciót közölne, ha pedig ehhez még is így viszonyul, számolnia kell azzal, hogy a beszélgetését hallgató személyek olyan következtetéseket vonnak le belőle, mint ami a sérelmezett kijelentésekben is megjelenik.

Álláspontja szerint irreális elvárás támaszt az elsőfokú bíróság mikor azt rögzíti, hogy az alperesek kellő indokát nem adták annak, hogy az átmeneti kormányzás miért jelentene egyúttal káoszt és válságot. Köztudomású tény, hogy egy átmeneti kormányzás részben amiatt, hogy bizonytalan ideig, akár hónapokig is eltarthat, mint Németországban, és megviseli az ország politikai és ezen túlmenően gazdasági és társadalmi berendezkedését is.

Mindazonáltal káosz szó jelentése a magyar értelmező kéziszótár szerint: zűrzavar, felfordulás, összevisszaság, a rend hiánya, a válság szóé pedig: súlyos helyzet, döntő fordulat, amelynek kimenetele jó és rossz is lehet. A káosz és a válság szavak jelentéséből kiindulva pedig egyértelmű, hogy egy átmeneti bizonytalan ideig tartó állapot esetén anélkül, hogy azt bármivel külön bizonyítani kellene, joggal lehetett arra a következtetésre jutni, hogy az zűrzavart szül, a rend hiányát vonzza, azaz ilyen esetben káoszra, válságra lehet számítani.

Mindezeket kiemelve kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Kiemelte, hogy az alperesi jogsértés abban áll, hogy nem híven közölték a felperes által ténylegesen elmondottakat, és eltorzították azt, a jelentéstartalmát megváltoztatva, és ezen jelentéstartalmú közlést felperes „szájába adták,” ezáltal neki tulajdonították a közlést. Az alperesnek joga van, hogy értékelje a rádióbeszélgetés tartalmát, abból következtetéseket vonjon le, saját értelmezéssel lássa el az elhangzottakat, arra azonban nincs felhatalmazása, hogy a felperesnek tulajdonítson olyan közlést, amit ő ténylegesen nem mondott.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság előre bocsátja, hogy megítélése szerint a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlására nem kerülhetett sor mérlegelésre felhatalmazó anyagi jogszabály alkalmazása hiányában.

A fellebbezésre tekintettel a másodfokú bíróságnak a további felülbírálati jogkörök szem előtt tartásával elsősorban az alábbi kérdésekben kellett állást foglalnia.

Az eljárás szabályszerűsége (Pp. 369. § (1) bekezdés) kapcsán abban, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megsértette-e a Pp. 346. § (4), (5) bekezdésében foglaltakat azáltal, hogy nem tartalmazott indokolást az alperesnek a Ptk. 2:44. §-ára és az AB határozatokra alapozott védekezése tekintetében és ez indokolja-e az ítélet hatályon kívül helyezését. A tényállás tekintetében [Pp. 369. § (1) bekezdés a) pont)] okszerűen hagyta-e figyelmen kívül az elsőfokú bíróság azt a köztudomásúként értékelni kért tény, mely szerint az átmeneti kormányzás megviseli egy ország politikai és gazdasági, társadalmi berendezkedését, az ellenzéki pártok között számos nézeteltérés van a kormányváltás érdekében eszközölt esetleges együttműködésük keretén belül, kinyilvánították egyes ellenzéki pártok, hogy mely ellenzéki pártokkal nem hajlandóak semmilyen körülmények között sem együttműködni, illetve az ezt alátámasztó alperes által csatolt cikkeket, mint okirati bizonyítékokat. A megállapított tényekből levont következtetések, jogalkalmazás körében [Pp. 369. § (3) bekezdés c) pont)] abban a kérdésben, hogy az elsőfokú bíróság a PK 12. számú állásfoglalást megfelelően alkalmazta-e, vagy társadalmi-politikai vitában foglalt állást, és véleményt minősített tényállításnak. Helyes-e az az elsőfokú bírósági álláspont, hogy a felperes által az interjúban előadottakat nem lehet káosznak, válságnak interpretálni. A kifogásolt részletek tényállításnak, vagy az újságíró okszerű következtetésének, véleménynek minősülnek-e.

A másodfokú bíróság az iratokat megvizsgálva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárására vonatkozó lényeges szabályokat nem sértette meg olyan módon, hogy az a Pp. 381. § alapján az elsőfokú bíróság eljárásának megismétlését és új határozat hozatalát tenné szükségessé.

Az elsőfokú bíróság ítélete az alperesi védekezésre kiterjedően a Pp. 346. § (4) bekezdésének megfelelően rögzítette a nyilatkozatokat, és a Pp. 346. § (5) bekezdésének megfelelően megjelölte az irányadónak tekintett jogszabályokat és azok értelmezését is a tényállásra vonatkoztatva. Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában az alperes Ptk 2:44. §-ra, illetve alkotmánybírói határozatokra alapozott védekezésével nem foglalkozott. Ez azonban a megállapított tények alapján megfelelő jogalkalmazási következtetések levonásával kiküszöbölhető hiányosság, a fellebbezési jog gyakorlását, az érdemi felülbírálatot nem gátolja, ezért az ítélet Pp. 381. § szerinti hatályon kívül helyezésére sem volt szükség.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a releváns körben és helyesen állapította meg. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokaival is nagyobb részt egyetértett, az alábbiakra is figyelemmel.

A másodfokú bíróság a tényállás kapcsán kiemeli, hogy a releváns tények köre szempontjából elsősorban annak van jelentősége, hogy a felperes mit kifogásolt, illetve a PK 12. számú állásfoglalás alapján az átlagolvasó hogyan értelmezi a kifogásolt közléseket.

A felperes azt kifogásolta, hogy olyan kijelentéseket tulajdonítottak neki, amit nem mondott, eltorzították a kijelentéseit. A PK 12. számú állásfoglalásnak megfelelően a sérelmezett közlemény egészét értékelve az állapítható meg, hogy az átlagolvasó a kifogásolt részt úgy értelmezi, mintha a felperes nemcsak azt jelentette volna ki a rádió interjújában, miszerint ellenzéki győzelem esetén elhúzódó tárgyalások után új választást kell tartani, mert a pártok valószínűleg nem fognak tudni megegyezni, hanem arról is nyilatkozott, hogy ez káoszt és válságot idéz elő. Ezt erősíti meg a cikk szerkezete, a címben a „bevallotta” kifejezés, a leadben az „erről beszélt” fordulat felsorolásánál a felperes által valóban megtett kijelentések (elhúzódó tárgyalások, új választás) mellett a „káosz” és a „válság” kifejezések szerepeltetése, valamint a politológus véleményének olyan formában történő idézése, mely szerint a felperes „igazat mond,” mivel valóban káoszhoz vezetne az ellenzék győzelme. A cikk egészéből, az interjú későbbi bemutatásából sem derül ki az, hogy a felsorolt kijelentésekből mi az, amit a felperes mondott, és mi az, ami már a véleményező politológus, vagy az újságíró értékelő következtetése.

A másodfokú bíróság utal arra is, hogy számára a korábban folyamatban volt 32.Pf.20.744/2018. számú ügyből hivatalból ismert, és a cikk egyik forrásaként megjelölt ...hu oldalon megjelent hasonló cikkel ellentétben, a perbeli cikkből éppen az a rész maradt ki, amelyből kiderülhetne az olvasó számára, hogy nem a felperes szavait idézték, hanem a politológus véleményezte káosznak azt a helyzetet, amire a felperes szavaiból következtetett. A ...hu oldalon megjelent cikkben - a perbeli cikkel ellentétben - olvasható az is, hogy a politológus mire alapítja a következtetését, elemzi az erőviszonyokat, a kibékíthetetlennek tűnő ellentéteket is az ellenzéki oldalon, amelyekkel összefüggően ad értékelést a káosz kifejezést használva. Az olvasó számára ezáltal a felperes szavait és azok értékelését kellően elkülöníti, ez az elkülönítés a perbeli cikkből hiányzik.

Mivel a perbeli cikkben az átlagolvasó úgy értelmezi a szöveget, mintha a kifogásolt részletek a felperes kifejezett gondolatait, kijelentéseit tartalmaznák, ezáltal ebben a szövegösszefüggésben, a cikk egészére is figyelemmel tényállításként és nem a felperes kijelentései alapján alkotott értékelő következtetésként azonosíthatók. A fellebbezés érvelésével szemben különösen nem az újságíró következtetéseként értelmezhetők.

Közömbös ennél fogva, hogy a felperes által folytatott, a riporter nyilatkozatait is magában foglaló, kivonatolt beszélgetés egészének lehet-e olyan értékelést adni, mely szerint a felperes a riporter felvetéseire adott válaszai alapján az instabil helyzetet, az országot megviselő állapotot nem zárta ki, elismerte valamilyen válság, illetve káosz bekövetkezésének lehetőségét. Ennek a típusú vizsgálatnak akkor lenne jelentősége, ha a szövegből az átlagolvasó számára is következne a kifogásolt részletek tekintetében, hogy nem a felperes nyilatkozatát közli a sajtószerv, hanem az interjúban elhangzottak értékelő bemutatását adja.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítésére ezért nem volt szükség az alperes által hivatkozott körben, és helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a kifogásolt részeket tényállításnak.

Az elsőfokú bíróság helyes indokolással állapította meg azt is, hogy a felperes a káosz, válság kifejezéseket, illetve ehhez hasonló szavakat nyilatkozatában nem használt. Az interjú perbeli kivonata alapján, a riporter kérdéseire adott válaszaiból is azt a következtetést lehetett csak levonni, hogy ellenzéki győzelem esetén elhúzódó kormányalakításon, sikertelen kisebbségi kormányzás és új választás valószínűségén túl nem kívánt a felperes ezen túlmutató egyéb következményt, káoszt, válságot nyilatkozatával prognosztizálni, elismerni. Még akkor sem, ha sokak, így a cikkben hivatkozott politológus számára az ellenzéki pártok koalícióképtelensége miatt elhúzódó kormányalakítás a koalíciós válsaggal, a kiélezett belpolitikai helyzet miatt, a kisebbségi kormányzással teremtett állapot, a káósszal egyenlő. A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy köztudomású tényekkel sem lehet más nyilatkozatát kiegészíteni, ha a nyilatkozatot olyan módon mutatják be, mintha azt idéznék.

Az alperes káosz, válság elismerésére vonatkozó - felperesnek tulajdonított - perbeli közlését ezért valótlannak kellett tekinteni, melyre nézve az Smtv. 12. § (1) bekezdés alapján az alperes helyreigazításra volt köteles.

Az a PK 12. számú állásfoglalás alapján a politikai vita körébe tartozó kérdés lehet, hogy a felperes szavaiból milyen következtetések vonhatóak le, az azonban a vita körén kívül esik, hogy a felperes ténylegesen mit mondott és mit nem.

Kétségtelen, hogy az alperes sajtóközleménye kampányidőszakban, közügyre vonatkozott, és a Ptk. 2:44. §, illetve az alperes által idézett alkotmánybírósági határozatok alapján a közügyekkel összefüggő véleménynyilvánítás szabadsága kiemelt védelme alatt állt. Az alperes véleménynyilvánítási szabadságába beletartozik az, hogy a rádióban nyilatkozó közszereplő felperes gondolatait, véleményét bemutassa, és azt értékelje, abból következtetéseket vonjon le. A 7/2014. (III. 7.) AB határozatban foglalt közügyekre vonatkozó szabad véleménynyilvánítás kiemelt védelme sem teszi azonban lehetővé a sajtó által más nyilatkozatának olyan félreérthető kiegészítését, amiből nem tűnik ki az átlagolvasónak, hogy már nemcsak az elhangzott nyilatkozatokat adja vissza a sajtószerv, hanem az újságíró, illetve mások azokból levont következtetéseit is. Az ilyen módon bemutatott nyilatkozat sajtó-helyreigazítási kérelem keretei között történt kiigazítása a véleménynyilvánítási szabadság legenyhébb, szükséges és arányos korlátozása, amit a Ptk. 2:44. §-a is lehetővé tesz.

Az elsőfokú bíróság ezért az Smtv. 12. § (1) bekezdés alapján helytállóan kötelezte az alperest

helyreigazítás közzétételére, az elsőfokú ítélet megváltoztatására a fellebbezésben hivatkozott okokból nem volt alap.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, erre tekintettel a felperes javára a másodfokú bíróság a Pp. 364. § folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdés alapján, óránként 5.000 forint munkadíjat, és a csatolt költségjegyzék szerint két órát figyelembe véve, összesen 10.000 forint+áfa ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte a II. rendű alperest.

A le nem rótt fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2018. október 5.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s.k.
előadó bíró

dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró